Eks. de fleste af de Maskinskrivere, som Regeringskontorerne anvender, (disse oppebær nemlig ikke en Gage, som de kan leve af); og de fleste af de oplyste Kvinder, som har paataget sig Landbrugsarbejde. Der er imidlertid Tegn, der tyder paa, at Tilgangen fra denne Klasse af Kvinder nu er forbi. Mange Middelstandsfolk slider haardt i det for at kunne spæde lidt til til den tarvelige Betaling, som deres Sønner faar i Arméen, og de kan ikke afse selv kun ekstra 5 sh. om Ugen for at have en Datter boende hjemme, men beskæftiget ude med Krigsarbejde til en Løn, som ikke dækker hendes Livsfornødenheder. I denne Middelklasses Familier er der sikkert Tusinder af Pigebørn, som har et meget bedre Helbred end Gennemsnitkvinder i Arbejderklassen og som vilde kunne gøre deres fulde Dagsarbejde, hvis de ikke blev stillet overfor ganske unødvendige Ubilligheder.

De kommunale Valg i 1917.

—o—

Alle gode Gange er tre, sagde vi til os selv, da det ved Valget i 1913 kun lykkedes at faa indvalgt 10 Kvinder mere end i 1909 til Trods for, at Raadene mange Steder var blevne udvidede med to Medlemmer. Tallet var 137 Kvinder imod 127 i 1909. Men tredie Gang, vi gik til Valg, skulde det gaa frem, lovede vi os selv, glippede de gamle Veje, maatte vi prøve nye.

Men de Spørgeskemaer, som Kontoret udsendte til Kredsene i Februar, taler et andet Sprog, nu de for en stor Del er vendt tilbage i udfyldt Tilstand. De taler om afgjort Tilbagegang, om skuffede Forventninger og om Uvirksomhed fra et Flertal af Kredsenes Side. Fire store Nej'er stirrer os trøstesløse i Møde fra de fleste af de hvide Ark: *ingen* Kvinder valgt, *ingen* Hen-vendelse foretaget, *ingen* Kandidater udpegede, *ingen* selvstændige Lister opstillede. I Beretningerne fra de tidligere Valg var der dog altid noget af Fanfaren, noget af Indignationen ved at se Kvindenavnene anbragt som Lokkeduer paa Listerne paa Pladser, hvor der ikke kunde være Tale om Valg; men denne Gang er det Selvopgivelsen, Modløsheden, Eftergivenheden, som præger Beretningerne for mere end Halvdelens Vedkommende. Endnu foreligger de statistiske Efterretninger om dette Valg ikke, vi har kun Kredsenes Svar at dømme udfra, men naar de hovedsagelig melder om Tilbagegang er der ingen Grund til at tro, det staar bedre til, hvor der ikke er D. K.s Kredse. Foretagsomheden fra Kvindernes Side maa dog vel være stærkere der, hvor D. K. har en Kreds, end hvor det ingen har.

Af de Svar, vi indtil denne Dag har faaet, fremgaar det, at i D. K.s Kredse er der valgt noget over 60 Kvinder; desværre har ikke alle Kredse forstaaet, hvor vigtigt det er, at „Kvinden og Samfundet" faar Svarene omgaaende, som der blev bedt om i det udsendte Spørgeskema. Ganske vist er et Fjortendags Blad som Kv. og Sf. kun en langsom Agepost, men saa meget mere Grund er der da for Kredsstyrelserne til ikke yderligere at sinke Farten ved at vente med Svarene længere end nødvendig.

Vi har imidlertid ingen Anledning til at tro, at de udeblevne Svar har nævneværdige Sejre at melde om, glædelige Efterretninger plejer ikke at være sene om at naa frem, og vi tør derfor allerede paa det foreliggende Grundlag anstille Betragtninger over Situationen.

Flere af vore gamle, grundmurede Kredse, som før havde indtil tre Kvinder i Byraadet, melder nu, at der slet ikke mere findes Kvinder i samme Raad; andre Kredse, som havde indtil fire kvindelige Byraadsmedlemmer at opvise, fortæller os nu, at Tallet er indskrænket til et eneste kvindeligt Medlem. At der et enkelt Sted er vundet frem betyder kun lidt i den almindelige Tilbagegang.

Hvad er nu Grunden til dette lidet glædelige Resultat? Stigende Modstand fra Mændenes Side, eller Mangel paa Interesse fra Kvindernes? —

Skylden maa vist lægges paa begge Sider. Det er fra flere Kredse betonet, at man under de forhaandenværende Forhold ikke ønskede Forandringer i Sogneraadenes Sammensætning. Men hvorfor da saa mange Steder berøve dem Kvinderne? Skulde man ikke tro, at under Forhold, hvor det gælder Afhjælpning af Nødstilstanden, som Krigen har fremkaldt, Lindring af Dyrtiden, maatte der være særlig Brug for Kvinderne, som ellers altid anses for særlig skikkede for Fattig- og Forsørgelsesarbejdet? — Snarere er der vel Grund til at tro, at det er den almindelige Anskuelse, at med Vedtagelsen af Kvindernes politiske Valgret og Valgbarhed er Kvindeorganisationernes Opgaver forbi, som har lammet Handlekraften hos Kvinderne og gjort det mindre magtpaaliggende for Partierne at stille Kvinder paa Listerne.

Men det er ørkesløst at forske efter Aarsagerne. En Kendsgerning er det, at flere Valg som dette sidste taaler Kvindesagen ikke. Det er nu ikke længere Tid at vugge sig i den Illusion, at hvad vi taber i Øjeblikket reelt, det vinder vi i det lange Løb ved fortsat Beskedenhed og Fordragelighed. Nu maa vi bide os fast, hvor vi staar, og ikke lade os tvinge en Fodsbred længere tilbage. — Har det vist sig, at de gamle Veje ikke mere er farbare, da maa vi se os om efter nye Veje. Først og fremmest maa vi vænne os af med at tro, at der nogensinde kommer den Tid, hvor Mændene af sig selv lader Mandaterne regne ned i Skødet paa os, uden at vi rører en Finger derfor. Det gaar ved et Kommunevalg som ved Kampen om Pladserne i en Sporvogn, den som beskedent holder sig tilbage i Haab om at hendes Beskedenhed vil blive belønnet af en aller anden ridderlig Herre, faar Lov til at staa paa Gaden. Kvinderne har ved Loven om de kommunale Valg faaet ganske den samme Ret som Mændene til at besætte Pladserne i By- og Sogneraad, lad dem da bruge denne Ret; lad dem bruge den Magt som ligger i at have en Organisation. De fleste Steder i Landet opstilles der nu kommunale Fælleslister ved Samvirken af